

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська державна зооветеринарна академія
Кафедра прикладної біології, водних біоресурсів і
мисливського господарства ім. професора
О.С. Тertiшного

ОБЛІК ТВАРИН

ANIMAL REGISTRATION

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА
ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 205
– Лісове господарство

Укладач:
Гноєвий І.В.

Харків, 2020

Облік тварин. Робоча програма для студентів III курсу із напрямку 205 «Лісове господарство». Гноєвий І.В., Авдєєв А.С. // Харківська державна зооветеринарна академія. Кафедра прикладної біології, водних біоресурсів і мисливського господарства ім. проф. О.С. Тертишного. – РВВ ХДЗВА, 2020.

Рецензент: Хруцький С.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри прикладної екології ім. О.А. Колесова.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри прикладної біології, водних біоресурсів та мисливського господарства ім. О.С. Тертишного від «01» липня 2020 р. Протокол № 11

Відповідальний за випуск
завідувач кафедри прикладної біології, водних біоресурсів та мисливського господарства ім. О.С. Тертишного Гноєвий І.В.

©Харківська державна зооветеринарна академія
Підписано до друку 05.07.2020 року. Формат 60x90 ¹/₁₆
Ум. друк. арк. - 0,7.
Оригінал-макет підготував І.В. Гноєвий

Видавництво РВВ ХДЗВА, 2020 р.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Облік тварин» Основний принцип сучасного мисливського господарства полягає в збалансованому природокористуванні: тобто охороні, відтворюванні, збереженні біорізноманіття, раціональному використанні державного мисливського фонду, надання послуг мисливцям щодо здійснення полювання, розвитку мисливського спорту і мисливського собаківництва, та в решті-решт отриманні найвищих прибутків від ведення мисливського господарства. Мисливське господарство, яке використовує ресурси тваринного світу, не може розвиватися без знань законів їх розвитку, здійснення державного контролю за їх станом та використанням. Мисливська галузь може функціонувати лише за умови достовірних оперативних даних про ресурси мисливських тварин. Дані про розмір ресурсів мисливських тварин можна отримати лише шляхом обліків чисельності конкретних популяцій кожного з видів дичини. Об'єктивність визначення видового та ресурсного потенціалу у цілому залежить від достовірності первинних польових обліків чисельності дичини в конкретних господарствах.

Облік, оцінка та прогнозування чисельності мисливських ресурсів лежать в основі планування мисливського господарства на всіх рівнях. Багаторічне вивчення динаміки чисельності, особливостей біотопічного розподілу тварин дає можливість оцінити стан популяції, якість мисливської продукції, визначити щільність та прогнозувати чисельність мисливських тварин. Також облікові роботи виступають основою моніторингу та державного Кадастру мисливських тварин.

Мета курсу - дати студентам комплекс теоретичних та практичних знань про основні методи обліку, їх класифікацію, засоби екстраполяції облікових даних, підходи до наукового контролю облікової інформації, основних закономірностях динаміки чисельності популяцій мисливських тварин і засобах її прогнозування, а також одержання мисливської продукції в кількості згідно наукового прогнозу, який сприяє підвищенню чисельності та щільності об'єктів полювання та не суперечить принципам стійкого використання природних ресурсів.

Об'єм дисципліни складає 150 годин, в тому числі 40 – лекційних, практичних занять – 44 , 66 – годин самостійних роботи.

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсу «Ботаніка», «Біологія».

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни

Компетентності:

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії, її соціальної значущості, виявлення до майбутньої професії стійкого інтересу.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Уміння користуватися Законами і нормативно-правовими документами України.

ФК 14. Здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички з біології, фізіології, хімії, генетики, біометрії, біотехнології, екології, охорони праці і філософії для розведення, догляду, утримання мисливських собак, диких тварин для штучного розведення.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісомисливського господарства.

ПРН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

ПРН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри прикладної біології,
водних біоресурсів і мисливського
господарства ім. проф. О.С.Тертишного

Гноєвий І.В.
« 1 » _____ 2020 р.

Структурний план навчальної дисципліни «Облік тварин»

Напря́м 205 – Лісове господарство.

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр.

Дисципліна за навчальним планом – нормативна. Курс III.

Види занять та форми контролю		Обсяг дисципліни за навчальним планом		Форма навчання - денна		Заочна форма навчання
		кредит	годин	VI	VII	
Всього годин по плану		5,0	150			150
У т.ч. аудиторних		2,8	84			30
самостійних		2,2	66	33	33	120
Із аудиторних: лекцій		1,3	40	26	14	14
практичних		1,5	44	28	16	16
Модуль (заліковий кредит)	I	1,0	30			
	II	1,0	30			
	III	1,0	30			
	IV	1,0	30			
	V	1,0	30			
Диференційований залік	*			*		
іспит	*				*	*

Відповідальний за курс навчальної дисципліни професор Гноєвий І.В.

Закріплений викладач: старший викладач Авдєєв А.С.

Лекційний курс

№	Тема та план лекції	Го- дини	Літера- тура
Змістовний модуль № 1			
1	Предмет і задачі курсу. 1.1. Мисливське господарство і охорона природи. 1.2. Значення в обліку в веденні мисливського господарства. 1.3. Заповідники.	4	3,4.
2	Об'єкти полювання і охорони. 2.1. Мисливські звірі. 2.2. Мисливська птиця. 2.3. Червона книга.	4	1,2.
3	Облік копитних (лось, олень, косуля, кабан). 3.1. Маршрутно-окладний метод. 3.2. Метод двократного картування слідів на просіках. 3.3. Облік звірів методом прогону. 3.4. Облік слідів тварин на постійних маршрутах взимку. 3.5. Облік копитних за екскрементами. 3.6. Аеровізуальний метод.	6	1,2,4.
Змістовний модуль № 2			
4	Облік хутрових звірів. 4.1. Заєць-русак і заєць-біляк. 4.2. Лисиця. 4.3. Куниця, тхір, горностай, ласка, ондатра. 4.4. Білка. 4.5. Бабак	4	1,4.
5	Облік борової дичини. 5.1. Глухар. 5.2. Тетерев. 5.3. Рябчик.	4	1,4.
6	Облік водоплаваючої дичини. 6.1. Кряква (крижень). 1 група. 6.2. Чирки – свистунок, тріскунок. 2 група. 6.3. Інші річні качки (сіра качка, широконоська, шилохвіст). 3 група. 6.4. Ниркові качки. 4 група. 6.5. Лиска. 5 група. 6.6. Облік водоплаваючої дичини перед початком полювання. 6.7. Визначення успішності розмноження. 6.8. Облік виводків.	6	1,4.

7	Облік польової дичини. 7.1.Облік перепела. 7.2.Облік куріпки.	6	1,4.
8	Раціональне використання мисливських угідь та нормування добутої дичини. 8.1. Добуття пернатої дичини. 8.2. Добуття хутрових звірів. 8.3. Добуття копитних звірів. 8.4. Добуття відстріл тварин. 8.5. Боротьба з тваринами які приносять шкоду 8.6. Спеціальний відстріл тварин	6	1,3,4.
Разом		40	

Теми лабораторних занять

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт	Годин	Методичне і технічне забезпечення
Змістовний модуль № 1 - 3				
1	Природоохоронні заходи мисливського господарства	1.Розглянути основні види тварин занесених до „Червоної книги”. 2.Вказати значення заповідників. 3. Вказати значення заказників.	6	3,5,8, М-1, Т-1, Т-2, Т-5.
2	Мисливські звірі та птиця	1. Розглянути основні види копитних 2. Розглянути основні види хутрових звірів. 3. Розглянути основні види водоплаваючої птиці. 4. Розглянути основні види польової птиці.	8	3,8,9, М-2, М-3, Т-1, Т-2, Т-5.
3	Методи обліку копитних	1.Провести облік лося, оленя. 2. Провести облік косулі, кабана.	6	6,7,10, М-2, Т-1, Т-2, Т-5.
Змістовний модуль № 4 - 5				
4	Методи обліку хутрових звірів	1. Провести облік зайців. 2. Провести облік лисиць. 3. Провести облік мілких хижаків.	8	6,7,10. М-2, Т-1, Т-2, Т-5.

5	Методи обліку борової, водо плаваючої та польової дичини	1. Провести облік глухаря. 2. Провести облік тетерева. 3. Провести облік рябчиків. 4. Провести облік крижнів і чирків, ниркових, лисок та інших річних і болотних птахів. 5. Провести визначення успішності розмноження. 6. Провести облік перед початком полювання. 7. Провести облік перепела. 8. Провести облік куріпки.	8	6,7,10, М-3, Т-1, Т-2, Т-5.
6	Використання мисливських угідь та нормування добутої дичини	1. Вказати методи і значення обліку добутої пернатої дичини, хутрових і копитних звірів. 2. Вказати значення селекційного відстрілу тварин.	8	5,8,9, М-5, Т-1, Т-2, Т-3, Т-5, Т-6.
Разом			44	

Самостійна робота студентів

№ з/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
Змістовний модуль № 1 - 3			
1	Основні види тварин занесених до „Червоної книги”, значення заповідників, заказників.	5	Підготовка реферату.
2	Перспективні види мисливських тварин в Україні	5	Підготовка реферату
3	Стації та одиниці обліку мисливських тварин	5	Підготовка реферату
4	Показники чисельності тварин та їх використання в практичній діяльності мисливствознавця	5	Підготовка реферату
5	Методи обліку копитних (лось, олень, косуля, кабан).	5	Підготовка звіту.
Змістовний модуль № 4-5			
6	Методи обліку хутрових звірів перед початком полювання.	5	Підготовка реферату.
7	Управління віковою і статеву структурою	5	Підготовка

	популяцій мисливських тварин		реферату
8	Встановлення віку особин в процесі їх обліку	5	Підготовка реферату
9	Методи відтворення мисливських тварин, мічення і кільцювання тварин.	5	Підготовка реферату.
10	Акліматизація і реакліматизація тварин.	6	Підготовка реферату
Р а з о м			51

**Перелік методичного забезпечення для проведення лабораторних
(практичних, семінарських) занять**

Шифр	Назва методичної роботи
Шифр	Автор, назва, видавництво, рік видання, обсяг.
М-1	Авдеєв А.С. Природоохоронні заходи і мисливське господарство: Методичний посібник і завдання для лабораторних занять студентів за спеціальністю 6.130400 „Мисливське господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” / Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра розведення тварин та мисливського господарства – Х.: РВВ ХДЗВА. –2007. –14 с.
М-2	Авдеєв А.С. Мисливські тварини та методи їх обліку: Методичний посібник і завдання для лабораторних занять студентів за спеціальністю 6.130400 „Мисливське господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” / Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра розведення тварин та мисливського господарства – Х.: РВВ ХДЗВА. –2007. –14 с.
М-3	Авдеєв А.С. Мисливські птахи та методи їх обліку: Методичний посібник і завдання для лабораторних занять студентів за спеціальністю 6.130400 „Мисливське господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” / Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра розведення тварин та мисливського господарства – Х.: РВВ ХДЗВА. –2007. –14 с.
М-4	Авдеєв А.С. Біотехнічні та мисливськогосподарські заходи по відтворенню мисливських тварин: Методичний посібник і завдання для лабораторних занять студентів за спеціальністю 6.130400 „Мисливське господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” / Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра розведення тварин та мисливського господарства – Х.: РВВ ХДЗВА. –2007. –14 с.
М-5	Авдеєв А.С. Експлуатація мисливських угідь та нормування добування мисливської фауни: Методичний посібник і

	завдання для лабораторних занять студентів за спеціальністю 6.130400 „Мисливське господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” / Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра розведення тварин та мисливського господарства – Х.: РВВ ХДЗВА. –2007. –14 с.
--	--

**Перелік технічного забезпечення для проведення лабораторних
(практичних, семінарських) занять**

Шифр	Назва технічних (прилади, інструменти, реактиви) засобів навчання
	Проектор, мультимедійний проектор, презентації, фото – і відеоматеріали

Контрольні заходи

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисципліни, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1.Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 -100	відмінно	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 - 89	добре	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 - 81		Добре - в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 - 73	задовільно	Задовільно - непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 - 63		Достатньо - відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35- 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) - максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю - максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи - максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у

кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролів (усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку і диференційованого заліку - останній день залікового тижня. Для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5 -	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре - в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4 -	Добре - в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно - непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо - непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3 -	Достатньо - відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

<i>Шкала, бали</i>	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь - 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. - 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад: 12+44 +8+14=78 балів. Добре «С».

Методичне забезпечення

Методичне забезпечення для повного надання і засвоєння студентами знань з дисципліни «Біотехнія» здійснюється завдяки розробленому навчально-методичному комплексу, його робочої програми, конспекту лекцій з дисципліни, методичним рекомендаціям щодо виконання завдань на лабораторних заняттях, основної та допоміжної літератури, а також періодичних професійних видань.

Рекомендована література

Основна

1. Герасимов Ю.А. Справочник егеря. -М.: Агропромиздат, 1988. -271с., ил.
2. Рационализация охотничьего промысла. Сборник. Редактор С.А. Ларин. - М.: Центросоюз,1963. -140с., илл.
3. Русанов Я.С. Охота и охрана фауны. (Влияние охоты на структуру популяции охотничьих животных). -М.: Лесная промышленность, 1973. - 144 с.
4. Справочник охотника / Под ред. М.С. Долбина. 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Ураджай, 1988. -302 с. илл.
5. Кузякин В.А. Охотничья таксация. _М.: Лесная промышленность, 1979. - 200 с.

Додаткова

6. Кузьмин И.Ф., Хакин Г.В., Челинцев Н.Г. Авиация в охотничьем хозяйстве. –М.: Лесная промышленность, 1984. -128 с.
7. Глушков В.М., Граков Н.Н., Гревцев В.И. и др. Учеты и современное состояние ресурсов охотничьих животных. – Киров, 2003. -128 с.
8. Методические рекомендации по учету численности охотничьих животных. – Львов, 1987. -36 с.

Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни бакалаври користуються інформаційними ресурсами бібліотеки ХДЗВА Харків Україна, та бібліотекою імені В. Г. Короленка в місті Харків, Україна.